

I Stiltsvilles storhetstid kom Miamis kjendiser og sosietet i båter for å nyte det gode liv i den turkisblå sjøen utenfor kysten av storbyen. Husene, som fremsto som enkle, var i privat eie. Derfor kunne ikke hvem som helst delta i de elleville festene. I bakgrunnen fyret The Cape Florida Light, på den sydlige enden av Key Biscayne.

Foto: HistoryMiami Archives.

Syndens stylvter

Mange slo seg opp på ulovlig alkoholsalg under forbudstiden i USA. Miamis hotteste utesteder på 1930- og 40-tallet var kanskje også de mest eksotiske – i skur på stylvter i det turkisblå havet utenfor kysten balanserte datidens jetset på kanten av loven. Forbudet mot alkohol gjaldt nemlig bare det amerikanske fastland.

Av CECILIE SKJERDAL

Antropolog og skribent

Det strenge nasjonale lovverket forbød alt salg og all produksjon eller transport av alkohol. Miami var på den tiden USAs raskest voksende by, til dels på grunn av en nokså

avslappet holdning til regler. På de grunne sandbankene utenfor byen, halvannen kilometer sør for Cape Florida, var man dessuten hverken til lands eller til sjøs, og kunne i enda større grad omgå reglene. Der satte kaptein Eddie Walker, på folkemunne kalt *Crawfish Eddie*, opp det første skuret på påler tidlig på 1930-tallet. Fiskere og båtfolk trivdes på gjemmededet og svingte innom for å kjøpe øl, agn og Eddies fiskesuppe.

Snart fulgte flere *Crawfish Eddies* idé og byg-

get stylvtehus bortenfor lovens lange arm. Mens enkelte historikere hevder at det allerede i 1922 lå fiskehytter i Biscaynebukta, oppsto *Stiltsville* som en samling av stylvtehus i muntre farger ute i havet rundt dette kuriøse påfunnet av tvilsomme typer med dårlig rykte.

For den sosiale elite

Da et par karer laget en eksklusiv *Social Club* kun for betalende medlemmer, ble *Stiltsville* raskt et velrenommert utfartssted frekventert

av kjendiser, politikere og Miamis sosiale elite. Området ble kjent over hele USA etter at *Life Magazine* hadde en større reportasje om stedet i 1941. Ted Kennedy, som «elsket sjøen», holdt utdrikningslaget sitt i *Stiltsville*. På sitt mest populære besto det beryktede nabolaget av 27 enkle hus som på avstand så ut som de svedde over vannet.

Dette var stedet hvor båtfolk kunne se og bli sett i en laidback og frilynt atmosfære bare en svipptur fra storbyen. Hit kunne man

Ted Kennedy, som «elsket sjøen», hadde utdrikningslag i Stiltsville. På sitt mest populære besto det beryktede nabolaget av 27 enkle hus som på avstand så ut som de svedde over vannet.

komme i private motorbåter eller til og med i kajakk. Å få en invitasjon til Stiltsville innebar status, for ikke å snakke om hvor fasjonabelt det var å eie et av husene!

Ville fester og nakenbading

På dagtid levde de besøkende et avslappet slaraffenliv med bading og fiske fra de romslige verandaene, som gjerne var bygget hele veien rundt hvert hus. Nettene var preget av elleville fester i havbrisen. Under én slik fest kollapset skuret under vekten av de besøkende. Men også mer solide konstruksjoner ble satt opp, blant dem *the Bikini Club*, hvor man på 60-tallet kunne bade og sole seg naken. Drinkene var selvsagt gratis for lett-kledde damer.

Ryktene om prostitusjon, gambling og ulovlig alkoholsalg nådde omsider the Miami vice squad, en politienhet med formål å forhindre moralsk kriminalitet som gambling, prostitusjon og illegal handel med alkohol og narkotika.

De rykket ut flere ganger. Strippere ble arrestert, gamblingmateriale konfiskert. Det sies at en rasende kone satte fyr på en av klubbene så den brant helt ned.

Sagnomsuste Stiltsville ble etter hvert setting for flere romaner, blant annet tre av norskættede Carl Hiaasens, i tillegg til både filmer og TV-serier, for eksempel *Miami Vice*.

Halve «byen» feid på sjøen

Under et uvær i 1965 ble bortimot halvparten av husene feid på sjøen og opp gjennom

Alle de syv styltehusene som overlevde orkanen «Andrew» i 1992, er nå tilgjengelige for offentligheten. Flere av dem fremstår som de reneste kunstverker i det turkisblå havet utenfor kysten av Miami.

årene herjet flere orkaner det lille nabolaget. *Stiltsvillianerne*, som lokalbefolkningen kalte seg, var raske til å bygge opp nye skur. Etter hvert grep imidlertid myndighetene inn med strengere bygningsregler. Det ble ulovlig å sette opp nye bygninger, og de husene som gjensto, skulle heves høyere over vannflaten. Snart fikk noen av dem betongpåler. Elektrisitet, vann og septiktanker ble lagt inn.

De som valfartet til hyttene på 60-70-tallet, forteller om en magisk stemning under en

uendelig blå himmel med en livsstil nær knyttet til sjøen, der de var i ett med naturen og allikevel hadde alt de trengte. Her gjaldt det å nyte så lenge bygningene besto.

Naboene gikk lei

Båtlaster med mat og drikke ble fraktet ut fra nærliggende havner, enten man skulle til et lite ett-roms skur eller til et kråkeslott med flere etasjer og barservering. Med bølgeskulp under terrassebordene rigget band

Myndighetene i Miami bestemte i 1999 at alle de gjenværende styltehusene skulle rives. En omfattende kampanje endte med at de fikk stå, og de er i dag innlemmet i Biscayne National Park.

seg til for livekonserter med den akustikk som bare åpent hav kan skape. Musikken bølget over vannet fra tidlig morgen til langt på natt, glassene ble stadig fylt, og en jevn strøm av gjester kravlet opp trappene fra båtene som la til under husene.

Mens enkelte verdsatte Stiltsville som det ypperste symbol for alt Miami står for – dyre lystbåter, fester og en lovløs her-og-nå-livsstil – begynte naboer på Key Biscayne, den nærmeste øya, å klage over det som så ut til å bli et permanent fristed for partylover og lyssky affærer.

Innlemmet i nasjonalparken

Biscayne nasjonalpark strekker seg fra rett sør for Miami til rett nord for Key Largo og dekker et havområde med korallrev, sandbanker og øyer. Parken ble utvidet på 1980-tallet, slik at Stiltsville ble innlemmet i det fredede naturområdet. Nasjonale myndigheter ga innbyggerne tillatelse til å bruke hyttene sine frem til 1999 – da skulle alle rives for eiernes regning.

Underskriftskampanjer og omfattende lobbyvirksomhet ble satt i gang. Lokale historikere, advokater og forretningsmenn engasjerte seg sterkt for å bevare bygningene, som mange av dem hadde frekventert. En lokal dommer hadde selv bygd seg hus i Stiltsville og uttalte at «vi er en familiekoloni, ikke en gjeng slaskete husokkupanter».

Sentrale myndigheter ble kontaktet, og til

og med innenriksministeren engasjerte seg. Befolkningen i områdene rundt sendte arge leserbrev til lokalpressen og argumenterte både for og imot riving av bygningene. Også på lederplass i avisen Miami Herald ble sterke meninger uttrykt.

Syv motsto orkanen «Andrew»

På overtid ble det bestemt at de gjenstående bygningene – totalt bare syv etter den kraftige orkanen «Andrew» i 1992 – fortjente en plass på USAs liste over historiske bygninger. De ble imidlertid overdratt til nasjonalparken, til stor protest fra eierne, som fortsatte kampen. I 2003 kom man endelig til en avtale om å etablere en sammenslutning av de syv huseierne pluss åtte representanter for offentligheten. Foretaket fikk ansvar for vedlikehold og skulle sørge for at husene var tilgjengelige for offentligheten. I dag er det dette foretaket, i samarbeid med Biscayne National Park, som drifter de sukkertøyfargede husene som på avstand ser ut som de svever over den turkise sjøen.

KILDER:
Stiltsville Trust Inc.
Jean Inman Farrell
Biscayne National Park Service
Save Old Stiltsville (stiltsville.org)
Wikipedia

PÅ DENNE DAG

14

april

□ **1784:** 16 år gamle kronprins Frederik overtar makten i Danmark-Norge etter en palassrevolusjon satt i scene av statsrådet til den sinnssyke kongen og faren Christian 7. Frederik 6. var formelt konge i Danmark 1808–39 og i Norge 1808–14.

□ **1865:** USAs 16. president, Abraham Lincoln, blir skutt under oppføringen av teaterstykket *Our American Cousin* i Ford-teateret i Washington. Han dør av skadene neste dag.

□ **1912:** Passasjerskipet «Titanic» kolliderer med et isfjell og synker. Mellom 1350 og 1512 personer mister livet, blant dem 20 nordmenn. 705 overlevde en av tidenes største skipsulykker.

□ **DØD:** Georg Friedrich Händel (1685–1759). Tysk-britisk komponist, blant de mest produktive gjennom tidene. Hans mest spilte verk er oratoriet *Messias* og orkesterverkene *Water Music* og *Music for the Royal Fireworks*.

□ **1900:** Verdensutstillingen i Paris åpner. Over 50 millioner mennesker besøkte utstillingen, som skulle feire 1800-tallets teknologiske fremskritt og fremskynde den videre utviklingen. Sommer-OL inngikk som en del av utstillingen.

□ **DØD:** Greta Garbo (1905–1990). Svensk skuespillerinne, kjent som en av filmhistoriens mest myteomspunne personer; berømt for sin karisma, klassiske skjønnhet og gåtefullhet. Debuterte som 18-åring i en filmatisering av *Gösta Berlings saga*. Fikk en stor

karriere i USA, men avsluttet den bare 37 år gammel. Ble i 1955 tildelt æres-Oscar for sin uforglemmelige innsats på film-lerretet.

Fortsetter side 141